

Datum

2024-01-31

Vår referens

Gabriella Manieri

Upphandlingschef

Gabriella.Manieri@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Remiss Reviderade riktlinjer för inköpsverksamheten, Stadskontoret STK-2023-708

Sammanfattning

Stadskontoret har tagit fram ett förslag till revidering av ”Malmö stads riktlinjer för inköpsverksamheten” (STK-2016-1296 2018-03-19). Förslaget innefattar generella och specifika uppdateringar samt tillägg kring nämndernas och de helägda bolagens ansvar för organisering av sin inköpsverksamhet.

Genom förslaget förtydligas nämndernas, och i relevanta delar bolagens, ansvar att ha en ändamålsenlig inköpsorganisation med tillräckliga resurser, rätt kompetens och behöriga beställare. Nämnderna och bolagen ansvarar för att säkerställa att upphandlingar genomförs på ett korrekt sätt och att avrop sker från upphandlade leverantörer. Ansvaret omfattar alla nivåer av inköpsverksamheten från övergripande styrning och samordning till genomförande av upphandlingar, avtalsuppföljning och löpande inköp. Nämnderna och bolagen ansvarar för att formera en tydlig inköpsorganisation som är anpassad till nämndens uppdrag och som svarar mot Malmö stads inköpspolicy med tillhörande riktlinjer och relevant lagstiftning. De nya riktlinjerna innefattar förslag att nämnder och bolag utöver riktlinjer för direktupphandling även ska besluta om riktlinjer för inköpsverksamheten. De nya riktlinjerna förtydligar också när direktupphandling kan genomföras.

Förslaget är att kommunstyrelsens arbetsutskott, utan eget ställningstagande, skickar förslaget på remiss till samtliga nämnder och bolag.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslås besluta

1. Kommunstyrelsens arbetsutskott skickar, utan eget ställningstagande, förslag till revidering av Malmö stads riktlinjer för inköpsverksamheten, version 6.0 till samtliga nämnder och helägda bolag med svar till stadskontoret senast 6 maj 2024.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse KSAU 240205 Förslag till reviderade riktlinjer inköpsverksamheten; nu fråga om remiss

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2024-02-05

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder

Samtliga helägda bolag

Ärendet

Ansvaret för inköpsverksamheten i Malmö stad ligger hos varje nämnd och bolag eftersom nämnder och bolag är egna upphandlande myndigheter enligt Lagen om offentlig upphandling 1 kap 22§¹. Ansvar som följer hos samtliga nämnder och helägda bolag, samt kommunstyrelsens särskilda åtagande, regleras i den av fullmäktige antagna ”Inköspolicyn” (STK-2016-1296), vilken kompletteras med ”Riktlinjer för inköpsverksamheten”² som antagits av kommunstyrelsen.

I samband med det utvecklingsarbete som skett avseende att stärka robustheten i stadens inköpsverksamhet har det framkommit önskemål och behov att se över och revidera Malmö stads riktlinjer för inköpsverksamheten. Arbetet med att ta fram förslag till revideringar har skett inom ramen för projektet ”Certifierade beställare”.

”Certifierade beställare” är en av de åtgärder som godkändes i Malmö stads handlingsplan för att motverka brott i välfärden (Motverka brott i välfärden KS 2020-08-19). Av handlingsplanen framgår att likvärdighet i de funktioner som genomför beställningar och direktupphandlingar, jämte tydliga riktlinjer och förutsättningar för avsteg från dessa, sannolikt minskar risken för felaktiga inköp eller köp från oseriösa leverantörer. Syftet med projektet ”Certifierade beställare” är att skapa förutsättningar för de som gör inköp i Malmö stad att göra korrekta inköp från seriösa upphandlade leverantörer. För att uppnå en robust inköpsorganisation behövs en ändamålsenlig inköpsorganisation med tydliga ansvarsområden och mandat.

Om förslaget till revidering

Förslaget till revidering av riktlinjerna innebär dels generella uppdateringar, dels förtydligande kring nämndernas och bolagens ansvar. De nya riktlinjerna innefattar förslag att nämnder och bolag utöver riktlinjer för direktupphandling även ska besluta om interna riktlinjer för inköpsverksamheten. De nya riktlinjerna förtydligar också när direktupphandling kan genomföras.

Varje nämnd och helägt bolag, ansvarar för;

- att inköpsverksamheten präglas av framförhållning och god planering.
- att inköp sker i enlighet med de avtal som ingåtts, antingen av nämnden själv eller av kommunstyrelsen i ett kommunövergripande ramavtal.
- att tillräckliga resurser, med rätt kunskap och kompetens, finns för att hantera inköpsrelaterade åtaganden inom nämndens ansvarsområde.
- att tillräckliga resurser, med rätt kunskap och kompetens, avsätts så att berörda verksamheter

¹ [Lag \(2016:1145\) om offentlig upphandling | Sveriges riksdag \(riksdagen.se\)](#)

² [Upphandling, beställning och inköp | Komin \(omniacloud.net\)](#)

aktivt kan bidra i kommunövergripande ramavtalsprocesser, såväl under upphandlingen som under pågående avtalsperiod.

För att bedriva sin inköpsverksamhet i enlighet med EU-direktiv och relevant lagstiftning inom området behöver varje nämnd och bolag formera en tydlig inköpsorganisation, som är anpassad till nämndens och bolagets uppdrag och som svarar mot inköspolicy och tillhörande riktlinjer samt gällande lagstiftning. En tydlig inköpsorganisation skapar förutsättning för en effektiv samordning och hantering av inköpsfrågor i staden och inom respektive nämnd och bolag.

I förslaget till revidering av riktlinjerna har den tidigare skrivningen om inköpsstrategier tagits bort och ersatts med en skrivning om den årliga upphandlingsplan som varje nämnd ska redovisa till kommunstyrelsen. Den tidigare skrivningen om inköpsråd har också tagits bort. Rådet har aldrig instiftats då det skett löpande dialoger med nämnder och bolag kring vilka upphandlingar som behöver hanteras på stadsövergripande nivå och rådets funktion ej varit efterfrågat.

Det har tillkommit ett stycke kring upphandlings- och avtalssystem som syftar till att tydliggöra att i den mån ett sådant system finns tillgängligt i staden, så ska upphandlingar genomföras i systemet och avtal som tecknas läggas in så att de blir synliga för berörda.

Syfte och mål

Syftet med revideringen av riktlinjerna är att stärka stadens organisering av inköpsarbete på alla nivåer, så att stadens inköpsverksamhet, även under utmanande förhållanden, ska utgöra ett effektivt och rättssäkert verktyg för säkra och goda affärer med seriösa leverantörer, och för att framgångsrikt använda inköp som ett medel att uppnå stadens hållbarhetsmål.

Genom tydliga riktlinjer avseende nämndernas och bolagens, ansvar för organisering av inköpsverksamheten skapas en robusthet i stadens inköpsverksamhet och nyttan av stadens inköp maximeras.

Målet är att Malmö stads nämnder och bolag ska ha en ändamålsenlig inköpsorganisation med tillräckliga resurser och rätt kompetens där ansvarsområden och mandat för samordning, styrning, kontroll och uppföljning är tydliga och ansvar, behörighet och kompetens för de som genomför inköp och direktupphandlingar är tydliga.

Förslaget

I förslaget till reviderade riktlinjer ingår att varje nämnd och bolag ska besluta om interna riktlinjer för en ändamålsenlig inköpsverksamhet. Av dessa riktlinjer bör det framgå kravnivåer avseende beställarutbildning och beställarbehörighet samt kravnivåer för genomförande av direktupphandling.

Inköpsverksamheten i staden ser mycket olika ut då förutsättningarna skiljer sig markant. Vissa nämnder och bolag har bara ett fåtal beställare medan andra har tusentals. Inom vissa nämnder och bolag sker beställningar långt ut i verksamheten och ibland dygnet runt. Inom vissa nämnder och bolag finns egen inköps- och upphandlingsorganisation eller en övergripande samordning av inköpen medan andra nämnder och bolag har mycket få personer som samordnar inköp eller genomför upphandlingar.

Inköpsorganisering ska därför utgå från varje nämnds specifika uppdrag och förutsättningar

samt andra specifika förhållanden så som nämndernas inköpsvolym, var budgetansvar för inköp är organiserat, omfattningen på verksamhetskritiska inköp, identifierade samordningsvinster och antal beställare som erfordras i verksamheten för att den ska fungera friktionsfritt, med mera.

Stadskontorets bedömning

Det är viktigt att staden tydliggör vem i organisationen som hanterar olika typer av inköpsrelaterade ärenden. Det är viktigt att de som arbetar med inköp och upphandling har erforderlig kunskap och kompetens och att dessa personer har rätt mandat för att kunna utföra ålagda uppgifter. Det är viktigt att organisering av inköpsarbete sker på alla nivåer, så att stadens inköpsverksamhet, även under utmanande förhållanden, kan utgöra ett effektivt och rättssäkert verktyg för säkra och goda affärer med seriösa leverantörer. En god inköpsorganisation skapar också förutsättningar för innovativa, cirkulära, hållbara och ekonomiskt effektiva inköp.

Stadskontoret bedömer att förtydligande av riktlinjerna skapar goda förutsättningar för:

- att inköp sker från rätt leverantörer på rätt sätt vid rätt tidpunkt
- en effektiv samordning av inköpsfrågor i staden och inom respektive nämnd och bolag
- en ökad träffsäkerhet mot Malmö stads beslutade mål

Stadskontoret föreslår att ändringar görs enligt förslag.

Ansvariga

Anna Westerling Ekonomidirektör

Magdalena Bondeson Sektionschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör